

MÄNGU ILU SINU ELUS JA ÄRIS

„Kas on raske teenida nii suurt hulka raha?” - „Pole midagi lihtsamat - kui raha on ainuke asi, mis sind huvitab!” Kui tahad midagi enamat, siis tuleb mängu missioon. Kirjutab MARJU UNT.

MARJU UNT
on Estonian Euromanagement Institute'i direktor

Foto: Peeter Unt

Kas oled näinud kuulsat **Orson Wellesi** filmi „Kodanik Kane“? Väikesest poisist, kes eemaldati armastatud emast ja keda kasvata- ti nii, et temast saaks Ühendriikide võimsaim ja rikkaim mees? Ja saigi. Sellega seoses on mul meeles üks küsimus: „Kas on raske teenida nii suurt hulka raha?“ – „Pole midagi lihtsamat – kui raha on ainuke asi, mis sind huvitab!“ Kodanik Kane, kelle prototüübiks oli meediaku- ningas **William Randolph Hearst**, võitis kogu maailma, aga kaotas oma hinge. Ja suri kõledas üksildu- ses oma varade keskel.

Rohke raha teenimine on lihtne

Olen seda küsimust: „Kas on raske teenida suurt hulka raha?“ esita- nud meie instituudi vilistlaskursustel, kus käivad edasijõudnud firmaju- hid-omanikud. Alati on see tekita- nud pingsaid vaikuse- ja äratund- mishetki. Mitmed juhid on tagasi vaadates tõdenud: „Jah, lihtne oli teenida palju raha, kui see oli ainus, mis mind huvitas! Aga elu edenedes ja siis, kui sind hakkavad huvita- ma muudki väärtused, ei lähe rohke raha teenimine enam nii lihtsalt.“

Miks? Tekivad hoopis muud huvid, otsustamise aluseks saavad tei- sed kriteeriumid: kvaliteet, inime- sed, areng kooskõlas oma annetega, maailma avastamine, mingi posi- tiivse muutuse, väärtuse loomine.

Elu muutub huvitavamaks. Kuni sa pole veel kaotanud oma hin- ge. Hinge kaotamise oht on tegelik, sest hing on aeglane.

Meie tõttavas maailmas, kus raha on kõige lihtsam (ja vahel tundub, et ainuke üldarusaadav!) mõõdu- puu, on hing kerge maha jääma. Tekib võõrandumine: me ei saa enam aru, mis asja me siin elus ajame. Kaob inspiratsioon, motivat- sioon ja vaimsus, järele jääb tühjus, näilisus ja asendustegevused.

Inimese missioon ja ettevõtte kui selle realiseerija

Missioon on alati seotud inimese enda raja leidmisega, oma tööeksi- damiste ja kahtlemata ka andelaa- di avastamise ning arendamisega, et luua väärtust ja muuta maailma paremaks. Missioon võib olla or- ganisatsioonidel, perekondadel, koolidel, linna- del (vt nt www.missionstate-ments.com).

Directori lugeja jaoks on huvi- tav muidugi fir- ma missioon. Siin tuleb aga astuda ikkagi sammuke tagasi. Kes algselt sõnastab selle missiooni? Mõistagi firma rajajad, omanikud, reaalsed tegijad. **Milton Friedmani** vabatu- rumajanduse ideoloogiat järgides on

inimesel vaba voli luua oma firma, mis viib ellu juhi-omaniku väärtusi. Missioon sõnastab teatud väärtuste süsteemi, mis annab sellele firmale n-ö õiguse elada, luua väärtust ini- meste, klientide ja oma loojate jaoks. Missioon sõnastabki selle väärtuste süsteemi, vastates küsimustele:

- ▶ Mida me teeme?
- ▶ Kuidas me teeme?
- ▶ Kellele meid vaja on?
- ▶ Kuidas me oma olemasolu õi- gustame?
- ▶ Mis piirkonnas me toimetame?

Katedraali-unistus

Aga missioonil on veel teinegi mõõde: suur pilt, mis annab sel- lele perspektiivi. Räägin sulle ühe vana loo kolmest keskaja kiviraidu- rist Toskaanas. Nende käest küsiti: „Mida sa teed?“

Esimene vastas: „Raiun kivi – tee-

Meie tõttavas maailmas, kus raha on kõige lihtsam (ja vahel tundub, et ainuke üldarusaadav!) mõõdu- puu, on hing kerge maha jääma.

nin perele leiba.“

Teine vastas: „Raiun kivi – olen maakonna parim kiviraidur.“

Ja kolmas vastas: „Ehitan katedraali!“

See ongi suur pilt, mida igaüks kivi kaljust välja raiudes enda ees ▶

▶ nägi. Kas võime teda vaadata kui missiooni ja suure pildiga meistrit, kelle oskusi lihvis ja inspireeris kujutus katedraalist, mida ta oma vaimus juba ehitas? Ja kui mõelda igapäevaselt, siis milline oli nende kolme mehe elu; mis toimub küll nende käte vahel Itaalia sinise

Missioonide häda tänapäeval on kaunis tühisõnalisus. Mõisted kipuvad jääma abstraktseks ja need ei ole tõlgitud igapäevaste tegevuste keelde.

taeva all? Missugune oli see vaimsus, inspiratsioon, mis nende päevi värvis, ja kellena nad end nägid? Kuidas nad enesekindlaks suureks meistriks kasvasid? Kuidas pere ja ümbritsevad kodanikud neisse suhtusid? Milliseid tulemusi need kolm meistrit oma töös nägid?

Missioon kui sõna - visioon kui maal

Manfred Kets de Vries on öelnud: „Firmad varisevad vaimsuse puudumise tõttu. Vaimsus, mis on sõnastatud missioonina, on oluline majakas, mis ei lase sul karile minna; see ei lase rohketal libaahvatlustel sind oma teekonnal eksitada, sireenide meelitusetele järele anda ja kursilt eksida.”

Missioonide häda tänapäeval on kaunis tühisõnalisus. Mõisted kipuvad jääma abstraktseks ja need ei ole tõlgitud igapäevaste tegevuste keelde. Missioonis pole tasakaalus suurt pilti – katedraali, ja väikest pilti – igapäevast meistriostkustega kiviraiumist selle katedraali jaoks. Kui sa küsid, mismoodi siis on seotud missioon ja visioon, siis *visioon on selle unistuste, abstraktse katedraali projekti eskiis.*

Mati Alaver maalib oma loodetavatele sponsoritele enne eestlaste esimesi olümpia-suusamedaleid silme ette olümpiavõidu visiooni: „Kujuta ette, kuidas meie mees seisab olümpia pjedestaalil. Masti tõuseb sinimustvalge lipp. Ja mängib Eesti hümn!” Visualiseeritud igatsetud kujutus- pildi tekitatud emotsioon oli niivõrd võimas, et pani teisedki uskuma selle missiooni võimalikkust nende tegijate käes.

Selgus annab julgust

Toon siia missiooni sõnastamise paralleeli äriplaani kirjutamisega. Kellele on äriplaani vaja? Kellele on missiooni vaja? Eelkõige juhi/omanikule, kirjutajale endale, et ta oma firma arengut, selle konkreetset plaani erinevates fookustes põhjalikult läbi mõtleks ja peas keerlevad mõtted teistele arusaadavalt sõnastaks. Selge sõna jõud lisab tema mõtetele autoriteeti. Teiseks, finants- või äripartnerile, kellega haka- takse finantseerimis- või kasvuettepanekut üle vaatama ja kaaluma, kui huvitav ja vettpidav see plaan on. Kolmandaks, ettevõtte töötajatele, kes saavad aru, mis asja me ajame ja kuhu me suundume. Võrdle pilti äriplaanist ja mägimatkast. Inimesed, kes kõik mõistavad, mis retkel nad on ja kuhu retk viib, oskavad julgelt käituda ning targalt otsustada ka siis, kui juhti pole juhendamas. Inimesed, kes oskavad kaarti lugeda ja teavad marsruuti ja sihtkohta, oskavad ise- seisvalt edasi matkata ja otsuseid

langetada ootamatutes olukordades, mida tuleb ette kuitahes hästi planeeritud retkel.

Ajad muutuvad

Nagu missioon pole ka äriplaani kivisse raiutud dokument, vaid kuulub kohandamisele ja ajakohastamisele. Missioon vaadatakse värskendamiseks üle soovitatavalt üle aasta, aga päris kindlasti kolme- viie aasta tagant, sest elu muutub ja algselt sõnastatud missioon võib olla juba täidetud! **Regio**, üks tuntumaid Eesti firmasid, täitis oma 1988. aastal sõnastatud missiooni “Taaselustada Eesti kaardikultuur” juba 1990. aastate lõpuks. Nii astus ettevõtte oma missiooniga loogilises arengus järgmisele tasemele, kiiremate asukohamääramise tehnoloogiate juurde.

Selgus annab väe

Oleme mitmete firmadega sisekoolitusel välja töötanud nende missiooni, nii et kogu meeskond lööb oma mõttejõuga kaasa selle väga tähtsa

Ma ei lahutakski töist ja eraelu - see on sinu elu, sinu anded, mida sa siin elus otsid!

idee õigel sõnastamisel. Põnev on olnud jälgida, kuidas inimesed oma igapäevasele tööle tähendust otsides suurt pilti loovad. Eriti tore on vaadata, kuidas sõnastus: „Pakume...” asendub mõttega “Oleme partneriks...” ning kuidas inimeste silmad seda tõdedes uhkelt ja rõõmsalt särama löövad. Äri on ju suhted ja see, kellena sa end selles professionaalses suhtes tunnend, annab sulle täiesti teistsuguse rollitunnetuse oma igapäevatoos. Kas pakkuja või

Ärikoolitusfirma Euromanagement Institute missioon

Sõnastasime Estonian Euromanagement Institute'i missiooni 1998. aastal, kui Eesti alles unistas Euroopa Liitu kuulumisest. Me uskusime ikka, et Eesti juhtide tase tõuseb Euroopa juhtidega sarnaseks.

„Estonian Euromanagement Institute aitab Eesti ressursist luua Eesti rikkust Euroopas, läbi väikese ja keskmise suurusega firmade juhtide interaktiivse praktilise äritäiendkoolituse.“

Lause esimene pool on katedraal ja teine pool: mida erilist ja kuidas me teeme; kus toimetame ja kellele meid vaja on.

See missioon on meid hoidnud kursist kõrvale kaldumast. Me ei tee suuri saalikoolitusi, me ei korralda juhtide laste laagreid, me ei loo fakulteedi. See missioon ei ole veel täidetud, aga meil on ikka vist aeg oma missiooni täiendada, sest instituudi vilistlaskond teeb midagi väga erilist Eesti ärimaastikul – viljeleb hoolega „äri on suhted“ kultuuri. Nad on loonud Eesti ärikliimas uue kvaliteediga suhtevõrgu, kus instituudi kursustelt algav pikaajaline soe ja toetav sõprus äris on võimalik ja vajalik.

partnerina? Nii sõnastatud missiooni on võimalik iga päev läbi elada, ehitades oma katedraali omal moel, mõtestades oma andeid, tõist tegevust ja ühtlasi elu.

Peeter ja Peter

Inimese elu on väärtuslik, kui ta saab oma andeid avastada ja neid arendada. Vürst **Peeter Volkonski** on öelnud: „Inimese kõige suurem anne on üles leida oma kõige suurem anne!“ Nii et me oleme alati teel. Ma ei lahutakski tõist ja eraelu – see on sinu elu, sinu anded, mida sa siin elus otsid! Vürst Peetril on siin teinegi Peter toeks. Moodsa juhtimise isa **Peter F. Drucker** on ikka avaldanud mõtet: „Kasvada tuleb oma annete poolest, selle asemel et kulutada elu oma puuduste kompenseerimisele.“ Ainult nii saab luua midagi suurt!

Firma piiratus moodsas maailmas on sama mis inimeste piirid (eks midugi, meid on juba vanemad, sõbrad ja

koolisüsteem hoolega ettevaatlikesse piiridesse kasvatatud ja surunud). Aga kui inimesed usuvad ja tunnevad viljakas keskkonnas oma annete piirideta arengut, pole organisatsiooni arengulgi piire. Peetrite mõtteid jätkab **Konrad Adenauer**: „Me kõik elame sama taeval all, aga mõnede silmapiir on laiem.“

Õnne juurde ei vii sissetallatud rada

Missiooni puudumine annab rohelise tee võõrandumisele, tühja tallamisele ja suure pildi unustamisele – tundele, et minust ei sõltu siin maailmas mitte midagi. Samas kui elu ja töö missioonitundeline mõtestamine muudab maailma paremaks kohaks ja sind ennast rikkamaks, väärtuslikumaks ja õnnelikumaks inimeseks. Õnn pole eesmärk, vaid eluviis. Oma elu ja teise missiooni üle mõtisklemine ning selle elluviimine on õnn, mis on alati sinuga kaasas – see on sinu teekond.

RESTORAN & CAFFE

Fahle

Ajaloolises Fahle majas
Sossi mäel asub Fahle restoran,
kus ootavad teid meie peakoka

Martti Koppeli
poolt valmistatud suursugused
road ning maitseelamused.

Ideaalne koht äriõunateks!

Priivateemateks sündmusteks
pakume ka Veini- ning Sigaritube.

Nautimiseks toidu kõrvale
Juss Pihho maalinäitus.

Laudade broneerimine: 603 0588
fahle@tuuleveski.ee

www.fahlerestoran.ee